

Små møbler, simple skæbner og lange takes – *Tiny Furniture*

Af [ANDREAS HALSKOV](#)

Lena Dunham, showrunneren bag tv-serien *Girls* (HBO, 2012-), skabte i 2010 en lille men ikke undseelig independentproduktion under titlen *Tiny Furniture*. Denne film er i 2012 blevet udgivet på dvd, og det er ikke overraskende Criterion, der står fadder til denne fine og velproducerede sag. Hun har næppe skabt en egentlig filmrevolution med denne skrabe- og semibiografiske ungdomsfilm, men med denne og hendes øvrige produktioner – skrevet, instrueret og spillet af Dunham selv – indskrives hun sig med rette blandt tidens mest signifikante og stilskabende auteurs. Et aktuelt og kvindeligt sidestykke, måske ligefrem, til hæderkronede New Hollywood-instruktører som John Cassavetes og Woody Allen.

I 1967 skabte Mike Nichols med *The Graduate* (*Fagre voksne verden*) ét af tidens mest sigende og typiske filmværker – et værk, der i tråd med slut-60'ernes ungdomsoprør og begyndende tungsind (*spleen*) omhandlede en ung dimittend, som ikke vidste, hvad og hvem han havde lyst til, og som allerhelst bare ville "flyde".

I 2010'erne er Lena Dunham, den i skrivende stund blot 26-årige skuespiller, manuskriptforfatter, showrunner og instruktør, velsagtens én af tidens mest prominente og tidstypiske (amerikanske) stemmer. Efter at have instrueret en række kortfilm og medvirket i nogle relativt perifere produktioner, der alle lægger sig i forlængelse af den såkaldte *mumblecore*-tradition, producerede hun i 2010 spillefilmen *Tiny Furniture* (udgivet på dvd af Criterion i 2012). Denne film er næppe decideret banebrydende, men kunne dog med rette ses som en *The Graduate* for det nye årtusinde. Et stilfærdigt ungdomsoprør for en individualiseret, narcissistisk og retningsforvirret Generation Y. Den hippe populærmusik og den heftige brug af zooming, som var kendetegnende for Nichols' film, er hos Dunham erstattet af en skrabet lyd- og billedstil med lange, uklippede dybdekompositioner, håndholdt kamera og store mængder *død tid* (den lange gennemsnitlige indstillingslængde var dog også kendetegnende for Mike Nichols' film, som menes at have en ASL på hele 17.8 sek.).

Den realistiske ungdomsfilm

Mildred: "What are you rebelling against?"

Johnny: "Whatta you got?"

- *The Wild One* (1953)

Handlingen i *Tiny Furniture* er såre enkel, og genrebæssigt placerer filmen sig i traditionen for 1970'ernes og vor tids realistiske, kradse ungdomsfilm. Vi følger Aura (Lena Dunham), som efter egen sigende lider af en såkaldt "post-graduation depression" (efter at have færdiggjort et alt andet end anvendeligt studie i filmteori).

Som Benjamin (Dustin Hoffman) i førnævnte *The Graduate* er også Aura forvirret – forvirret omkring livet, omkring kærligheden, omkring karrierevejen og om forholdet til sine forældre.

Auras tungsind ignoreres i udgangspunktet af moderen – kunstneren Laurie Simmons, spillet af Dunhams faktiske mor – der opfatter hendes forvirring og vekslende humør som pendant til de umåleltede forældre- og samfundsoprør, der så ganske kendetegnede 1950'ernes ungdomsfilm (jf. Johnnys kommentar ovenfor).

Benjamins velkendte udsagn i *The Graduate*, "I like to float", giver således, ifølge moderen, genlyd i Auras gentagne refræner: "I'm figuring it out", "I'm on it", "I'm all over it" (jf. fig. 2-3).

Søsteren Nadine (Grace Dunham) laver derimod grin med Aura, og sammenligner hendes eksistentielle og identitetsmæssige usikkerheder med lettere patetiske ungdomsserier fra 1990'erne og 00'erne – "an epilogue to *Felcity*" (jf. fig. 4-5).

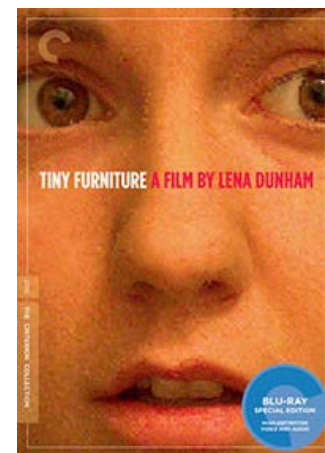

Fig. 1: *Tiny Furniture* (2010) – Lena Dunhams anden semibiografiske spillefilm, som i 2012 blev udgivet på dvd af selskabet Criterion. Filmen er skudt i Dunhams eget familiehjem, og hovedrollerne indtages af Lena Dunham selv, hendes virkelige lillesøster Grace og hendes kunstnermor Laurie Simmons.

Ungdomsfilmene, bør det noteres, er ikke en ny genre, og selvom man traditionelt taler om 1950'erne som arnestedet for denne genre – i naturlig sammenhæng med teenageren som ny forbrugergruppe – så havde man allerede i 1920'erne og 1930'erne en række prominente forløbere til genren (fx collegefilmen *Harold Teen* fra 1928). De brølende 20'ere, en tid præget af forbrug og udskejelser (før krakket i 1929), afspejledes i en række film om smarte unge piger (*flappers*) og småkriminelle unge mænd (*delinquents*), som på alle måder lignede skræmmebilleder for det borgerlige samfund. Disse inkluderede *The House of Youth* (1924), *Campus Flirt* (1926) og *Our Dancing Daughters* (1928). I 1930'erne kom der også en række prominente ungdomsfilm (skønt de ikke blev betegnet som sådan), og med film som *Three Smart Girls* (1936) og *That Certain Age* (1938) var barne- og ungdomsstjernen Deanna Durbin sågar med til at forhindre et økonomisk sammenbrud for studiet Universal (Shary 2005: 6-7).

Fig. 6-8: Tre tidlige ungdomsfilm fra 1920'erne og 1930'erne: *Campus Flirt* (1926), *Harold Teen* (1928) og *That Certain Age* (1938).

Det er i disse films kølvand, at man i 1950'erne fik 'vilde unge' og 'rebeller uden en årsag', og det er bl.a. ud af disse, at slut-60'ernes filmiske ungdomsoprør voksede.

De moderne ungdomsfilm og -serier beskæftiger sig med de samme teenagetypiske *coming of age*-problematikker, og alle omhandler de *that certain age*.

Alligevel er det lidt andre problemer, som Aura har med at gøre, end dem vi så i 1950'erne eller hos Benjamin i *The Graduate*. Hvor Benjamin kæmpede mod et borgerligt voksensamfund, der både i konkret og overført betydning forsøgte at krænge en bestemt dragt og fremtid ned over ham, så er Auras problemer snarere, at hun ikke ved, hvad hun vil. At hun både ønsker sig væk, men også skræmmes af friheden – at hun både vil mestre sin egen skæbne, tjene sine egne penge og udnytte sin egen frihed og samtidig bibeholde den tvivlsomme tryghed det er at bo hos mor, gemme sig bag umålelt skraberier og sove i fosterstilling (i mors seng, sågar).

Herved ligner *Tiny Furniture* en fin indramning af Generation Y – navnlig den velbeslåede del af generationen. En generation, som lever med en mangfoldighed af potentielle veje, udveje og vildveje; som er seksuelt frigjorte (men ikke mindre usikre og hæmmede end før) og som kan vælge netop dén karriere de måtte ønske (skønt der bag denne tilsyneladende frihed gemmer sig nogle ofte ufortalte forventninger).

En New Yorker-sensibilitet

Samtidig lægger *Tiny Furniture* sig da i forlængelse af de moderne ungdoms-, storby- og familieskildringer, som er dukket op i og omkring New York siden 1970'erne. Foruden ungdomsserier som den førnævnte *Felicity* (WB, 1998-2002) nævner Dunham således selv Woody Allen og Noah Baumbach som sine væsentligste forbilleder (Dunham 2012), og det er også tydeligt at se spor fra Baumbachs skræbete, håndholdte familie- og ungdomsportrætter (fx *Kicking and Screaming* [1995] eller *The Squid and the Whale* [2005]) eller Allens nu klassiske New Yorker-fortællinger (særligt *Manhattan* [1979]) (jf. fig. 9-10).

De umålelt unge i *Kicking and Screaming* "bliver sammen ud af frygt", som det hedder sig i et af filmens nu udødelige citater, og dvd-omslaget stedsegrønne farve indrammer fint den blanding af friskhed, nostalgi og vemod, som knytter sig til teenagertilværelsen. Disse elementer – samt blandingen af et varmt søskendeportræt midt i en eller samspilsramt familiesituation i *The Squid and the Whale* – henter Dunham fra Noah Baumbach.

Fra *Manhattan* låner hun derimod en anden af ungdoms- og storbyfilmens moderne troper (som også kendes fra HBO-serien *Sex and the City*): at moderne storbyunge, paradoksalt nok, deltager i diverse flygtige og ufølsomme relationer i håbet om at opnå faste og mere dybdegående forhold. Aura er således dybt, men ufortalt, forelsket i Jed (Alex Karpovsky), men ender med at acceptere det, der

Fig. 2-3: Aura fra *Tiny Furniture* og Benjamin fra *The Graduate* – to rådvilde teenagere, som allerhelst bare vil "flyde".

Fig. 4-5: Auras fremmelige lillesøster (Nadine spillet af Lenas rigtige søster Grace Dunham) morer sig på storesøsterens vegne og kalder hendes tristesse for en "epilog" til teenageserien *Felicity*.

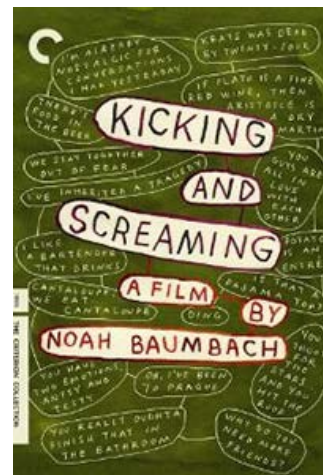

Fig. 9-10: To af Dunhams

mestendels ligner et køligt, ubeskyttet og ekstraægteskabeligt engangsknald i et goldt og kedeligt udendørsmiljø. To krampagtige ryk og en egennyttig aflevering (jf. fig. 13).

Disse troper er kendetegnende for moderne ungdomsfilm, men synes også at være rammende for en del af tidens realistiske New Yorker-film. Man kunne muligvis tale om en moderne New Yorker-sensibilitet, en stil, som kendetegnes af et skrabet lydbillede, en registrerende kamerastil, en digressiv dialog og en afdramatiseret fortællestruktur. Disse elementer er også kommet til at kendetegne den anden af Dunhams produktioner, HBO-dramedien *Girls* (2012-), og hertil kommer en for Dunham markant brug af lange uklippede indstillinger (for mere om *Girls*, se Halskov 2013).

Hvad der ofte i nyere amerikanske indiefilm opleves som lange statiske indstillinger, idet der ikke sker så meget *indenfor billedrammen* (jf. fx *Moonrise Kingdom* som har en ASL på 6.1) er således i *Tiny Furniture* et reelt statisk og langmodigt udtryk (filmen har en ASL på 10.8, og fortællingen er kort men næsten uden fremdrift) (jf. Salt 2013) (fig. 14).

Herved ligner *Tiny Furniture* også en mere rendyrket og mindre humoristisk version af *Girls* (hvor gennemsnitsindstillingslængden varierer fra 4.3 til 7.7).

Filmen er dog også, slet og ret, mindre underholdende, og navnlig de bikaakter og de subtile, ofte deadpankomiske elementer, som kendetegner *Girls*, savnes i den mere nøgterne spillefilm.

Tiny Furniture fik premiere ved festivalen South By Southwest (SXSW) og vandt i kategorien for bedste "narrative spillefilm". Filmen har da også klare kvaliteter, og man kan i denne – og de forskellige kortfilm samt den semibiografiske spillefilmsdebut *Creative Non-Fiction* (2009; fig. 15), som alle er at finde på Criterion-dvd'ens ekstramateriale – se nogle klare og højaktuelle signaturtræk.

Dunham kunne let blive 2010'ernes største kvindelige auteur – i hvert fald i en amerikansk sammenhæng – og hun kan med rette opfattes som en fornyer af ungdomsfilm, komedieserien og storbyportrættet. Hun er manuskriptforfatter, skuespiller, showrunner og instruktør, og hun fortæller i enhver henseende sin *egen* historie på helt *egne* præmisser. Hendes tv- og filmproduktioner kan med rette opfattes som nøglefilm og nøgleserier, og hun bør om nogen ophøjes til én af vor tids absolutte nøgleinstruktører. En moderne kvindelig pendant til store amerikanske enere som John Cassavetes, Woody Allen og Noah Baumbach. Men først og fremmest: helt sin egen.

inspirationskilder, Noah Baumhachs *Kicking and Screaming* (1995) og Woody Allens *Manhattan* (1979).

Fig. 11-12: Søskenrelationen i *The Squid and the Whale* forløser den dysfunktionalitet som ellers præger Baumbachs film. Også i *Tiny Furniture* får vi en fin og bittersød blanding af familiedysfunktionalitet og søskendekærlighed.

Fig. 13: "You don't have AIDS, right?" De flygtige og ufølsomme relationer er en del af Auras teenagekvababbelser.

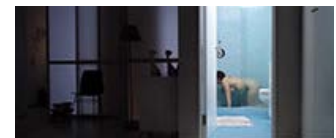

Fig. 14: En lang, uklippet dybdekomposition fra *Tiny Furniture*.

Fig. 15: *Creative Non-Fiction* (2009), Lena Dunhams semibiografiske spillefilmsdebut, er også inkluderet på Criterion's fine dvd-udgivelse.

Fakta

Criterion-udgivelsens indhold

- High-definition digital master af filmen *Tiny Furniture*.
- Interview med Lena Dunham og Nora Ephron om det at lave film og brugen af autobiografiske elementer.
- Interview med manuskriptforfatter og instruktør Paul Schrader.
- Et essay af filmkritiker Phillip Locate.
- Filmens oprindelige trailer.
- Fire kortfilm af Lena Dunham.
- Spillefilmsdebuten *Creative Non-Fiction* (2009).

DVD'en er udgivet i 2012 og koster ca. £16. [Mere information om Criterion-udgivelsen.](#)

Citerede værker

Dunham, Lena (2012): "Interview", ekstramaterialet på independent-udgivelsen. London: independent. Se også Nora Ephrons interview med Lena Dunham på Criterion-dvd'en.

Halskov, Andreas (2013): "Girls – Degradation and the City", *Fjernsyn for viderekomne* – det virtuelle appendiks. [Online](#).

Salt, Barry (2013): "Cinemetrics Database". [Online](#) (sidst besøgt: 12.03-2013).

Shary, Timothy (2005): *Teen Movies: American Youth on Screen*. Short Cuts. London: Wallflower Press.

[Udskriv denne artikel](#)

[Gem/Åben denne artikel som PDF](#)

[Gem/Åben hele nummeret som PDF](#)

